

Procedura postępowania w X LO w przypadku zamachu samobójczego ucznia

	ZAMACH SAMOBÓJCZY
Sposób działania	<p>Działania uprzedzające, zapobiegawcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej, b) upowszechnienie procedur przewidywania zamachów samobójczych (np. list sprawdzających), c) monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji. <p>2. Działania interwencyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia, b) nie pozostawiaj ucznia samego, c) usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru, d) bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce, e) zbierz wstępnie informacje o okolicznościach zdarzenia, f) wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli potrzeba, g) zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie, h) towarzysz uczniowi- jesteś dla niego ważny, i) zawiadom dyrektora szkoły- dyrekcja zawiadamia Wydział Spraw Społecznych, j) dokonaj szybkiej oceny zagrożeń, np. wg klucza:

RYZIKO UMIARKOWANE

NP. UCZEŃ MÓWI O SAMOBÓJSTWIE, NIE MÓWI JAK TO ZROBI,
NIE BYŁO WCZEŚNIEJSZYCH PRÓB,

DUŻE RYZIKO

NP. WYSTĄPIŁY CZYNNIKI PRZEDWYPADKOWE, UCZEŃ MÓWI JAK TO ZROBI,
BYŁY WCZEŚNIEJSZE PRÓBY,

EKSTREMALNE RYZIKO

NP. WYSTĄPIŁY WSKAŹNIKI PRZEDWYPADKOWE,
UCZEŃ DOKONAŁ SAMOOKALECZENIA,
PODJAŁ PRÓBĘ NIEUDANEGO ZAMACHU SAMOBÓJCZEGO LUB INNE DZIAŁANIA
ZAGRAŻAJĄCE ZDROWIU LUB ŻYCIU,

- a) nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga szkolnego, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka); w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnienia w miarę możliwości opiekę psychologa,
- b) wychowawca powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych,
- c) dyrektor szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji,
- d) chroń ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami, itp.)

3. Działania naprawcze:

- a) dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi,
- b) bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z PPP lub placówką opieki zdrowotnej,
- c) podejmij próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej)

	ŻAŁOBA PO ŚMIERCI UCZNIA
Sposób działania	<p>1. Działania uprzedzające:</p> <p>a) na spotkaniu rady pedagogicznej omówienie procedury postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej) oraz omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego.</p> <p>2. Działania interwencyjne:</p> <p>a) poinformuj nauczycieli, wychowawców,</p> <p>b) przypomnij zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania- na godzinach wychowawczych, innych lekcjach,</p> <p>c) poinformuj uczniów na forum klasy,</p> <p>d) stwórz możliwość uczestniczenia w ceremonii pogrzebowej.</p> <p>3. Działania naprawcze:</p> <p>a) oceń potrzeby- monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzasz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji,</p> <p>b) skonsultuj sytuację z psychologiem lub pedagogiem z PPP,</p> <p>c) zaproponuj kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.</p>

Procedura postępowania nauczycieli w przypadku konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia

	ZAWIADOMIENIE O ŚMIERCI UCZNIĄ
Sposób działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełnić następujące warunki:<ol style="list-style-type: none"> a) powinno odbyć się osobiście, b) dostarczyć niezbędnych informacji; c) udzielić pierwszego wsparcia rodzinie; d) ochronić godność zmarłego ucznia; e) okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny. 2. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych,. 3. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenia, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską. 4. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej. 5. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie.

6. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.
7. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.
8. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać pracownik szkoły lub psycholog tak długo, aż minie pierwsza reakcja- szok lub pojawiają się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub/ i wsparcia, w razie potrzeby. Aby rodzina ofiary nie czuła się osamotniona, należy podać adresy instytucji udzielających wsparcia.
9. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem lekarza itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.
10. W realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu szkoły, dyrekcji.
11. Absolutnie unikać należy powierzenia zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

Epizod psychotyczny ucznia

1. Działania uprzedzające:

- a) Zrobienia listy symptomów psychotycznych- zaproszenie specjalistę w tej dziedzinie,
omówcie skuteczne metody reagowania,
- b) Omówienie procedury na forum Rady Pedagogicznej,
- c) Sprawdzenie, jak skutecznie wezwać pogotowie ratunkowe w sytuacji zagrożenia
zdrowia/ życia, także spowodowanego atakami psychozy,

d) Opracowanie listy teleadresowej lokalnych organizacji, placówek zajmujących się udzieleniem pomocy osobom chorym psychicznie.

2. Działania **interwencyjne:**

- a) nie pozostawiaj ucznia samego,
- b) reaguj spokojnie, łagodnie,
- c) bez rozgłosu przeprowadź ucznia w spokojne miejsce,
- d) o ile to możliwe, nie rozpowszechniaj w szkole informacji o zdarzeniu,
- e) zawiadom pogotowie ratunkowe (999),
- f) nie skupiaj się na rozstrzyganiu, czy to jest psychoza.

3. Działania **naprawcze:**

- a) Wszelkie działania konsultować z rodzicami ucznia oraz uczniem.
- b) Jeżeli uczeń sobie tego nie życzy- nie informować klasy.
- c) Jeżeli uczeń lub jego rodzice wyrażą zgodę przed powrotem ucznia do szkoły dobrze jest przygotować klasę- np. przeprowadzić zajęcia edukacyjne na temat: „Czym jest choroba psychiczna” (jeżeli fakt choroby jest ogólnie znany).
- d) Wziąć pod uwagę skutki uboczne leczenia i choroby przy określeniu wymagań wobec ucznia.
- e) Udzielić elementarnego wsparcia rodzicom, w tym wskazać możliwość skorzystania z dostępnych form pomocy.